

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ МЕДІАЦІЇ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ»**

Галузь знань	23 «Соціальна робота»
Шифр та назва спеціальності	231 «Соціальна робота»
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	денна/заочна
	ВИКЛАДАЧІ
Прізвище, ім'я та по батькові	Мельничук Лариса Михайлівна
Посада	Старший викладач
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління
Електронна адреса	kafedra_pua_sr@nuozu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/publicnoho-upravlinnia-administruvannia-ta-sotsialnoi-roboty/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky#gsc.tab=0

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують підготовку магістрів з соціальної роботи та входить до циклу вільного вибору здобувачів вищої освіти «Соціальний працівник» Традиційні підходи до форм, методів та організації роботи з різними групами клієнтів потребують оновлення, щоб відповідати складним викликам сьогодення. Внаслідок цих змін розширюється й функціонал соціального працівника, який повинен вміти працювати з різними групами клієнтів, використовувати широкий спектр методів та інструментів, застосовувати нові технології, бути гнучким та адаптивним, виконувати різні професійні ролі, зокрема функції посередника. Відповідно актуалізується потреба зростає значення у вивченні дисципліни «Технології медіації у соціальній роботі».
Мета дисципліни	Формування оволодіння здобувачами вищої освіти сучасних знань про медіацію як альтернативний та дієвий спосіб вирішення соціальних спорів і конфліктів; вироблення практичних навичок та умінь щодо посередництва у конфліктних ситуаціях, налагодження комунікаційних процесів, підвищення медіаційної компетентності у соціальній роботі
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг», «Соціальна конфліктологія»
Прореквізити	Дисципліна може слугувати основою для підготовки кваліфікаційної роботи
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Навчальна дисципліна дає можливість здобути такі загальні та фахові компетентності освітньо-професійної програми: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - навички міжособистісної взаємодії; - здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук; - здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення; - здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи; - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. - здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців. - здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві. - здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

Результати навчання	Навчальна дисципліна дає можливість досягти таких результатів освітньо-професійної програми: - розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; - показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; - автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; - аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи; - самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; - демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 88 годин заочна форма навчання: лекції – 6 годин, практичні заняття – 8 годин, самостійна робота – 106 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 3-му семестрі

Інформація про консультації

Відповідно до затвердженого графіка консультацій у семестрі викладання дисципліни

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)	Зміст тем
1 Тема 1. Конфлікт та спосіб вирішення конфліктів.	Сутність та особливості конфлікту. Типологія конфліктів. Структура конфлікту, об'єктивні та суб'єктивні складові конфлікту. Динаміка та розвиток конфлікту: етапи і фази конфлікту. Підходи до вирішення конфлікту. Основні форми завершення конфлікту. Стратегії та механізми вирішення конфлікту. Альтернативні способи вирішення конфліктів. Трансформація конфлікту. Загальна формула трансформації конфлікту. Роль посередника у процесі трансформації конфлікту. Зміст відновного підходу в конфліктології. Відновні практики та їх класифікація у соціальній сфері.
2 Тема 2. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів	Посередництво та участь третьої сторони у розв'язанні конфлікту. Оцінка ефективності посередницької діяльності. Медіація як соціально значущий інститут. Моделі медіації. Переваги застосування медіації у процесі вирішення конфліктів. Основні підходи до визначення сутності медіації. Основні характерні риси медіації. Ключові компоненти та принципи медіації. Види медіації. Випадки доцільності та особливості застосування медіації. Медіабельність та її критерії
3 Тема 3. Медіація як процес та практична діяльність	Міжнародна регламентація процедур медіації. Правові засади медіації в Україні. Стандартизація послуг посередництва та медіації. Право на медіацію. Процес та процедура медіації. Основні етапи медіації, їх мета, завдання та зміст. Учасники медіації: сторони, медіатор та інші можливі учасники. Права та зобов'язання сторін. Правові та морально-психологічні умови участі сторін у медіації. Основні інструменти медіації. Медіація в діяльності соціальних працівників.
4. Тема 4. Медіатор та його роль й процесі вирішення конфліктної ситуації:	Медіатор: визначення поняття та правовий статус. Роль медіатора як неупередженої третьої сторони. Ключові функції медіатора: діагностична, організаційна, освітньо-інформаційна, підтримуюча, трансляційна, примирна. Медіатор як професія. Основний набір компетентностей медіатора для ефективного виконання своїх функцій. Система підготовки медіаторів. Вимоги для набуття професії медіатора в Україні та світі. Етичний кодекс медіатора. Техніки роботи медіатора на основних етапах медіації.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Зміст роботи	Денна форма	Заочна форма
Опрацювання лекційного матеріалу	30 год	45 год.
Підготовка до практичних занять	30 год	45 год
Підготовка та захист індивідуальної роботи	10 год	10 год.
Підготовка до заліку	8 год	8 год.
залік	2 год	2 год.

Перелік орієнтовних напрямів індивідуальної роботи здобувачів

1. Альтернативні способи вирішення конфліктів.
2. Трансформація конфлікту.
3. Відновні практики у соціальній сфері.
4. Посередництво та оцінка ефективності посередницької діяльності.
5. Моделі медіації.
6. Основні характерні риси медіації.
7. Ключові компоненти та принципи медіації.
8. Види медіації.
9. Особливості застосування медіації.
10. Медіабельність та її критерії
11. Міжнародна регламентація процедур медіації.
12. Правові засади медіації в Україні.
13. Процес та процедура медіації.
14. Основні етапи медіації, їх мета, завдання та зміст.
15. Учасники медіації: сторони, медіатор та інші можливі учасники.
16. Правові та морально-психологічні умови участі сторін у медіації.
17. Основні інструменти медіації.
18. Медіація в діяльності соціальних працівників.
19. Роль медіатора як неупередженої третьої сторони.
20. Ключові функції медіатора.
21. Медіатор як професія.
22. Компетентність медіатора.
23. Система підготовки медіаторів.
24. Етичний кодекс медіатора.
25. Техніки роботи медіатора на основних етапах медіації

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика : монографія / Н. А. Мазаракі / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 276 с.
2. Медіація у професійній діяльності юриста: Підручник / За редакцією Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса, 2019. 462 с.
3. Кисельова Т. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації у зарубіжних країнах. Право України. 2011. № 11–12. С. 225–236
4. Леко Б., Чуйко Г. Медіація : підручник. Чернівці : Книги. XXI, 2014. 520 с.
5. Європейський кодекс поведінки для медіаторів (European Code of Conduct for Mediators) [www.richardbutler.com/euromed/Code_of_Conduct.htm]
6. Гайдук Н. Модель процесу посередництва. Основи посередництва: концепції, методи, прийоми. Навч. посіб. / Н. Гайдук, А. Журавський. Львів : МАЛТИ-М, 2004. 150 с.
7. Гірник А. Посередництво в конфліктах / А. Гірник, А. Бобро. URL: http://www.dere.com.ua/library/girnyk_bobro/konflikty.shtml.

Допоміжна література

8. Кисельова Т. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації у зарубіжних країнах. Право України. 2011. № 11–12. С. 225–236.
9. Посібник з програм відновного правосуддя / Видання ООН. Київ : Verso-04, 2009. 95 с. URL: www.unicef.org/ukraine/ukr/1Uvenal_Const.indd.pdf
10. Практичне застосування медіації: практично-методичний посібник викладача / укладачі: В. Каневська, К. Наровська. Київ, 2016. URL: http://www.fair.org.ua/content/library_doc/Curriculum_Mediation_print.pdf
11. Стратегії забезпечення життєздатності відновних практик: механізм співпраці правової системи та громади заради суспільної безпеки : посібник. Київ: Видавець Захаренко В. О., 2009. 224 с.
12. Фішер Р., Юрі У., Петтон Ю. Шлях до Так. Як вести переговори, не здаючи позицій. Київ : Основи, 2016. 220 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

13. Ліга медіаторів України. URL: <http://limu.org.ua>
14. Українська академія медіації. URL: <https://mediation.ua/pro-mediacyu/korisni-materialy>
15. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
16. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (парламентська) URL: <http://nlu.org.ua/>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для диференційованого заліку	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та індивідуальних робіт) – до 60 балів, за результати іспиту/заліку – до 40 балів.</i>
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D				
51-60	E	Задовільно			
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Робота на практичних заняттях	20 балів	Політика опанування навчальної дисципліни
Підготовка та захист індивідуальної роботи	40 балів	
Залікове тестування	40 балів	
Усього	100	

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати вимоги освітньої програми, брати активну участь в освітньому процесі, здійснювати самостійну підготовку до занять, дотримуватися принципів академічної доброчесності